

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO-UÇÖ) İŞYERLERİNDEKİ İŞ SAĞLIĞI HİZMETLERİNE İLİŞKİN TAVSİYE KARARI

Tavsiye Kararı 112

Uluslararası Çalışma Dairesi Yönetim Kurulu tarafından Cenevre’de toplanan ve 3 Haziran 1959’da 43. Toplantısını yapan Uluslararası Çalışma Örgütü(UÇÖ-ILO)’nün Genel Konferansı, gündemin dördüncü maddesi olan işyerlerinde iş sağlığı hizmetleri örgütlenmesine ilişkin belirli önerileri benimseyerek ve bu önerilerin bir tavsiye kararı şekline dönüştürülmesine karar vererek;

İş Sağlığı Hizmetleri Tavsiye Kararı 1959 diye söz edilebilecek olan aşağıdaki Tavsiye Kararının bin dokuz yüz elli dokuz yılının Haziran ayının bu yirmi dördüncü günü benimser.

1-TANIM

1-Bu tavsiye kararına göre, “İş sağlığı hizmetleri” terimi bir işyerinin içinde ya da yakınında,

a)İşçileri, işlerinden yada işin yapıldığı koşullardan kaynaklanabilecek her türlü zarardan korumak,

b)özellikle işin işçiye uygun hale getirilmesi ve işçilerin uygun oldukları işlerde çalıştırılmaları ile, işçilerin fiziksel ve mental uyumuna katkıda bulunmak,

ve

c)İşçilerin olası en yüksek düzeyde fizik ve mental iyilik durumlarını oluşturmak ve sürdürmede katkıda bulunmak,

amaçlarıyla kurulan hizmettir.

II-UYGULAMA YÖNTEMLERİ

2-Ulusal koşullar ve uygulamaların çeşitliliği dikkate alınarak, iş sağlığı hizmetleri, koşullara göre;

a)Yasa ve yönetmelikler yoluyla,

b)Toplu anlaşma yada işveren ve ilgili işçilerin uyuşmaları ile,

ya da

c)İşveren ve işçi kuruluşlarıyla danıştıktan sonra yetkili makamın onayladığı başka bir yolla sağlanabilir.

III-ÖRGÜTLENME

3-Koşullara ve uygulanabilir ölçütlere bağlı olarak, iş sağlığı hizmetleri;

a)İşyerlerinin kendilerince örgütlenebilir yada bir dış kuruluşa bağlanmakla,

b)i-Bir işyerinde ayrı bir hizmet olarak;

yada

ii-Birkaç işyerinin ortak hizmeti olarak örgütlenmiş

olmalıdır.

4-İş Sağlığı olanaklarını tüm işçilere yaygınlaştırmak amacıyla, iş sağlığı hizmetleri sanayii, sanayii dışı ve tarım işyerleriyle, kamu işyerleri için, kurulmalıdır. İş sağlığı hizmetleri hemen tüm işyerlerinde oluşturulamayan durumlarda bu gibi hizmetler öncelikle;

a)En yüksek sağlık riski görülen işyerlerinde

b)İşçilerin sağlıklarını tehdit eden özel sağlık riskleri bulunan işyerlerinde,

c)Belirlenmiş en az sayıdaki işçinin üzerinde işçi çalıştıran işyerlerinde

kurulmalıdır.

5-Bu tavsiye kararında tanımlandığı şekilde bir iş sağlığı hizmetinin coğrafi ya da ulusal yasa ve yönetmeliklerle belirlenmiş diğer nedenlerle şimdilik uygulanabilir bulunmadığı durumlarda, işyeri bir hekim yada yerel sağlık hizmetiyle;

a)Acil tedaviyi yapmak,

b)Ulusal yasa ve yönetmeliklerde tanımlanmış tıbbi muayeneleri yapmak

ve

c)İşyerindeki hijyen koşullarını denetlemek için,

anlaşma yapmalıdır.

IV-İŞLEVLER

6-İş sağlığı hizmetlerinin esas rolü koruyucu olmalıdır.

7-İş sağlığı örgütleri hastalık nedeniyle işten geri kalma raporu(istirahat raporu) verme yükümlülüğünde olmalıdır. Bu hizmettekiler hastalık nedeniyle işçinin devamsızlığına yol açabilen koşulları incelemekten ve işçinin hastalığının gelişimi konusunda bilgi toplamaktan alıkonmamalıdır. Böylece ilgililer koruyucu programlarını daha doğru inceleme, iş risklerini

saptama, rehabilitasyon amacıyla işçileri uygun işe yerleştirmek için öneride bulunma olanağını bulurlar.

8-İş sağlığı örgütlerinin işlevleri, koşullara bağlı olarak ve ulusal yada uygulamaya göre başka uygun örgütlerce bu işlevlerden bir yada daha fazlasının yerine getirilmiş olması hesaba katılarak, aşağıdakileri özellikle kapsayacak şekilde geliştirilir

a)İşyeri içinde işçilerin sağlığını etkileyebilecek tüm etmenlerin incelenmesi ve buna dayanarak işyerindeki yönetime ve işçilere yada temsilcilerine önerilerde bulunulması;

b)Hijyen koşulları, fizyolojik ve psikolojik koşulların ışığında iş analizi yapımı yada bunlara katılma ve bu koşulları dikkate alarak yönetime ve işçilere işin-işçiye olası en uygun hale getirilmesi için öneride bulunulması,

c)İşyeri içindeki diğer uygun bölüm ve organlarla, kazalardan korunma, meslek hastalıkları ve kişisel koruyucuların ve kullanımlarının denetimi amacıyla işbirliği yapılması, bu konuda yönetim ve işçilere önerilerde bulunulması,

d)İşyerinde işçinin esenliği için mutfak, kantin, kreş, dinlenme evi gibi kuruluşların denetlenmesi ve gerektiğinde işçilerin beslenme düzeninin denetlenmesi,

e)Ulusal yasa ve yönetmeliklerle yada taraflar ve ilgili kuruluşlar arasındaki anlaşmalara yada sanayi hekimince koruyucu amaçlarla yapılan önerilere dayanarak, gerektiğinde biyolojik ve radyolojik incelemeleri de kapsayan -işe alma, periyodik ve özel tıbbi muayenelerin yapılması; bu tür muayeneler, kadınlar, gençler, özel riske maruz kalanlar ve sakatlar gibi- belirli işçi sınıflarında özel denetimi sağlamalıdır.

f)İşin işçiye uygun hale getirilmesini, özellikle sakat işçilerin bedensel yetenekleri dikkate alınarak denetlenmesi, bu tür işçilerin rehabilitasyon ve yeniden eğitilmelerinde katkıda ve önerilerde bulunma,

g)İşçilerin işe yerleştirilmesi yada iş değişimlerinde yönetime ve işçilere önerilerde bulunma,

h)İşin yürütülmesi sırasında olabilen yada daha çok ağırlaşan herhangi bir bozukluk konusunda, işçilerin isteği üzerine, bireysel olarak işçiye öğütlerde bulunma,

i)Kaza ve rahatsızlık hallerinde acil tedavi, özel durumlar ve (işçinin kendi hekimi dahil) ilgililerle anlaşmalarda, öngörülebilir durumlarda işten ayrılmadan yada işten ayrı kaldıktan sonra geri dönen işçilere ayakta tedavi yapılması,

j)İlk yardım personelinin ilk ve düzenli eğitimi, ilk yardım malzemesinin korunması ve denetimi, gerekiyorsa diğer bölüm ve organlarla işbirliği halinde,

k)İşyerindeki personeline sağlık ve hijyen konusunda eğitim yapılması,

l)İşyerindeki sağlık koşullarına ilişkin istatistiklerin derlenmesi ve aralıklı olarak gözden

geçirilmesi,

m) İş sağlığında araştırma yapılması yada uzmanlaşmış örgüt ve enstitülerle işbirliği yaparak böyle araştırmalara katkıda bulunulması.

9-Ulusal yasa yada uygulamaya bağlı olarak, yukarıdaki paragrafta sıralanan bir yada birden fazla işlevin, iş sağlığı örgütünden başka bir örgütçe yürütülmesinde, bilmek isteyeceği her konuda sanayi hekimine gerekli bilgi verilmelidir.

10-İş sağlığı örgütü başta sosyal hizmet bölümü, güvenlik bölümü personel bölümü işyerindeki sendika organları, güvenlik ve sağlık komiteleri olmak üzere, işyerlerinde işçinin sağlık, güvenlik ve esenliği sorunları ile ilgilenen tüm diğer bölüm ve organlarla yakın ilişki kurmalıdır.

11-İş sağlığı örgütü işyeri dışında da işçinin sağlık, güvenlik, eğitim, rehabilitasyon, yeniden işe alma ve esenlik sorunları ile ilgilenen diğer örgüt ve organlarla da yakın ilişki sürdürmelidir.

12-(1).İş sağlığı örgütü işçinin işe alma muayenesi yada ilk başvurusundan itibaren gizli bir tıbbi dosya açmalı ve izleyen her muayene yada ziyarette bu dosyaya kayıtları işlemeli, güncel durumda tutmalıdır.

12-(2).İş sağlığı örgütü, paragraf 21’de gösterilen koşullara göre işçilerin genel sağlık durumunu ve örgütün işini açıklayacak gerekli bilgiyi sunabilmek amacıyla uygun kayıtları tutmalıdır.

V-PERSONEL ARAÇ VE GEREÇ

13-Her iş sağlığı örgütü işletme yönetimine yada “örgütün bağlandığı organa” örgütün işleyişinden doğrudan sorumlu olacak bir hekimin yönetimi altında kurulmalıdır.

14-İş sağlığı örgütünde görevli hekimler, sanayinin tipi ve niteliğinin yaratacağı özel sorunlar dikkate alınarak, uygun olarak denetleyebileceklerinden fazla sayıda işçiyi bakım altına almamalıdır.

15-İş sağlığı örgütü hekimleri hem işverenden hem işçiden mesleksi ve moral açıdan, tam bağımsız olmalıdır. Bu bağımsızlığı sağlamak için ulusal yasa ve yönetmelikler yada taraflarla ilgili örgütlerin anlaşmaları sanayii hekiminin başta atama ve işten ayrılma koşulları olmak üzere iş tanım ve koşullarını belirlemelidir.

16-İş sağlığı örgütünü yürüten hekim elden geldiğince iş sağlığında özel eğitim görmeli yada en azından hizmetin değişik görevlerini belirleyen yasa ve yönetmelikleri olduğu kadar, sanayi hijyeni, özel acil tedavi ve iş sağlığı patolojisine aşina olmalıdır.

17-İş sağlığı örgütüne atanan hemşire kadrosu, yetkili organca tanımlanan koşullara sahip olmalıdır.

18-İlk yardım personeli;

a) Tamamen işe uygun kişilerden oluşmalı

ve

b) İş saatlerinde göreve hazır olmalıdır.

19-İş sağlığı örgütünün çalışma yeri ve araç-gereci yetkili organca tanımlanan ölçütleri taşınmalıdır.

VI-İŞLEVLERİ YERİNE GETİRMEK İÇİN GEREKLİ KOŞULLAR

20-İşlevleri etkinlikle yerine getirmek için iş sağlığı örgütleri;

a) İşyerinin tüm çalışma yerlerine ek kuruluşlarına serbestçe girebilmeli,

b) Gerektiğinde işyerinin diğer hizmetlileriyle de işbirliği yaparak çalışma yerlerini uygun aralıklarla denetlemeli,

c) Kullanılan yada kullanılması tasarlanan süreç, uygulama ölçüt ve maddeler ile ilgili tüm bilgiye ulaşabilmeli,

d)(i).Güçlü iş sağlığı risklerinin araştırma ve incelemesi örneğini çalışma yerlerinin havası, ürünler ve kullanılan maddelerden yada zararlı olabileceği düşünülen herhangi başka materyalden örnek alma ve işleme,

(ii).Zararlı fiziksel ajanların ölçümü, işlemlerini üstlenmeye, yada teknik organların üstlenmesini istemeye yetkili olmalı,

e) Yetkililerin iş sağlığı ve güvenlik ölçütlerine uygunluğu garanti etmelerini istemeye yeterli olmalıdır.

21-İş sağlığı örgütüne bağlı tüm kişiler -ulusal yasa ve yönetmeliklerin getirdiği ayrıcalıklar dışında- yukarıda sıralanan işlevlerini yerine getirirken edindikleri mesleksi ve teknik bilgilerin tümünü meslek sırrı niteliğinde tutmalıdır.

VII-GENEL KOŞULLAR

22-İş sağlığı örgütünün amaçlarına ulaşabilmesi için tüm işçiler ve kuruluşları tam işbirliği yapmalıdır.

23-Bu tavsiye kararının uygulanmasında iş sağlığı örgütünün vereceği hizmetler işçilerin hiç bir harcama yapmalarını gerektirmemelidir.

24-Ulusal yasa ve yönetmelikler aksini gerektirmedikçe ve ilgili tarafların anlaşmasının yokluğunda, iş sağlığı hizmetlerinin kurulması ve yürütülmesinin masrafları işverence karşılanmalıdır.

25-Ulusal yasa ve yönetmelikler, iş sağlığı örgütünün kuruluş ve yürütülmesini denetlemekten sorumlu yetkiliyi belirlemelidir. Ayrıca bunların uygun durumlarda onaylanmış teknik organlara bu alanda danışmanlık yapma rolü aktarabilirler.